

8. Programma Sport, Cultuur en Recreatie

15 oktober 2020

Wat hebben we bereikt?

Cultuur, cultuurhistorie, sport en recreatie zijn belangrijke op zichzelf staande waarden; deze waarden zijn ook van betekenis voor de sociale structuur van de gemeente. Het mes snijdt aan twee kanten. We willen sport, cultuur en recreatie inzetten om de verbinding tussen inwoners te versterken. Het aanbod van voorzieningen zal daarom breed toegankelijk moeten zijn om de ontwikkeling en ontspanning van inwoners te verzekeren en verbinding tussen inwoners te realiseren.

De totale kunstcollectie van de gemeente is in beeld gebracht en vanuit verschillende depots - overzichtelijk - in een nieuw depot in het gemeentehuis terecht gekomen. Het omvangrijke paneel uit het Stadhuis Naarden, "Het Oordeel van Salomon" is grondig gerestaureerd. Een 19e eeuwse overschildering is verwijderd en het 16e eeuwse schilderij is weer geheel zichtbaar gemaakt - met een kleine reconstructie -. Bezoekers en deskundigen zijn enthousiast over het resultaat.

De gemeentelijke monumentenlijst is verder uitgebreid met panden in Bussum. Daarnaast is een start gemaakt met het opstellen van erfgoedbeleid en met het actualiseren en harmoniseren van de archeologische waarden en verwachtingen in Gooise Meren. Ook hebben we bijgedragen aan de instandhouding van enkele grote monumenten waaronder de Grote Kerk Naarden en zijn enkele lokale verenigingen financieel gesteund die zich onder meer bezighouden met het promoten van ons erfgoed tijdens de landelijke Open Monumentendag.

De gemeente stimuleert door middel van de inzet van buurtsportcoaches en subsidies voor kleinschalige sportevenementen en het oprichten van sport- en bewegactiviteiten voor specifieke doelgroepen (sportief) bewegen van jeugdige en kwetsbare inwoners en ondersteunt (sport)aanbieders zich (door) te ontwikkelen tot betrokken en vitale organisaties. Hierdoor draagt sport en bewegen op een positieve en laagdrempelige wijze bij aan vitale en gezonde inwoners en een inclusieve samenleving. De buurtsportcoaches werken samen met scholen, welzijnsorganisaties en andere lokale partijen.

We bieden inwoners en bezoekers van jong tot oud mogelijkheden om te recreëren en te spelen in de openbare ruimte. Dit doen we door de instandhouding van parken en bij de vraag van de jeugd passende speelplaatsen en door het creëren van doorgaande wandel- en fietsroutes.

8.1 Kunst en Cultuur

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.1.1 Bevorderen cultureel aanbod

In 2019 zijn circa 42 subsidies verstrekt aan culturele instellingen met een totaal bedrag van circa €2.200.000. Dit zijn voornamelijk jaarlijkse subsidies waarbij de hoogte min of meer vaststaat. Onder andere Spant!, Filmhuis Bussum, Stichting Forteiland Pampus en drie musea in Naarden komen hiervoor in aanmerking. Tevens zijn er enkele eenmalige subsidies verstrekt, bijvoorbeeld voor het inrichten van de Gele Loods in Naarden Vesting als informatiecentrum van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (waarvoor ook provinciale subsidie wordt verleend), een bijdrage voor het project Hemelbestormers, waarbij vrijwilligers worden geworven voor de Grote Kerk Naarden en een kinderconcert in de Tindal Villa in Bussum. Daarnaast is aan Gooi TV een door de raad jaarlijks vastgesteld bedrag van ruim €33.000 voldaan op grond van de Mediawet.

8.1.2 Kunst en Cultuur

De Regio heeft er voor gekozen om van meer beleidsmatig naar meer uitvoerend te gaan, en ziet af van het opstellen van een cultuurbeleid. Het doel van de Regio is nu om tot een uitvoeringsprogramma te komen dat zowel voor de overheden, de culturele instellingen en de betrokkenen op het gebied van cultuureducatie, erfgoed, recreatie en toerisme helder en werkzaam is. Ten behoeve van het gemeentelijk beleid is gestart met gesprekken met verschillende groepen cultuurmakers voor het op te stellen cultuurbeleid. Zo is er gesproken met de muziekverenigingen, museumdirecteuren, theaterdirecteuren, evenementenorganisatoren, kunstenaars, toneelverenigingen etc. Verder zijn er informatieve avonden door de gemeente georganiseerd voor evenementenorganisatoren over de vergunningprocedure, inclusiviteit en subsidies. Deze waren druk bezocht en werden erg gewaardeerd. Er is een communicatie- en participatieplan geschreven, waarbij zoveel mogelijk met participanten het beleid ontwikkeld en geschreven wordt.

Het beheer en behoud van kunstwerken in de openbare ruimte wordt uitbesteed aan Kunstwacht, een landelijk opererende deskundige organisatie. Zij zorgt voor het jaarlijks onderhoud van de ruim 50 kunstwerken. Verder zorgt zij voor ontsluiting van de kunst door een app waar alle kunst in beschreven zal worden.

8.1.3 Kerncollectie eigen kunst

In 2019 is een voorstel gedaan voor een kerncollectie. Dit voorstel moet nog vastgesteld worden, waarbij het college zich laat adviseren door verschillende (ook lokale) deskundigen. Er is een nieuw depot in de kelder van het gemeentehuis gerealiseerd waar alle kunst - uit de verschillende kernen - en van tijdelijke depots, terecht is gekomen. De collectie is geïnventariseerd en in kaart gebracht. Er zijn afspraken gemaakt voor taxatie. En er is een nieuwe verzekeraar voor de kunst. In 2019 is de restauratie van het 'Oordeel van Salomon' succesvol afgerond. De restauratie heeft langer geduurd dan gepland omdat het schilderij van rond 1600 in de 19e eeuw overschilderd bleek te zijn. Na het inwinnen van adviezen is er voor gekozen om de overschildering te verwijderen. Deskundigen zijn enthousiast over het resultaat en het schilderij/paneel hangt na anderhalf jaar weer in het Stadhuis waar ze al ruim 400 jaar op dezelfde plek hangt.

8.2 Cultureel Erfgoed

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.2.1 Gemeentelijke monumentenlijst

De gemeente is trots op haar cultureel historisch erfgoed en wil dat de huidige en toekomstige generaties van binnen en buiten Gooise Meren hiervan kunnen genieten. Om het behoud van erfgoed te vergroten, werken we aan de actualisatie van de gemeentelijke monumentenlijst van Gooise Meren. In 2019 zijn acht gemeentelijke monumenten aan de monumentenlijst toegevoegd en zes panden zijn nog in procedure voor aanwijzing als gemeentelijk monument. In Muiden zijn in 2019 verschillende panden/onderdelen van de voormalige Schoutenwerf aan de monumentenlijst toegevoegd.

Vanaf 2017 hebben erfgoedverenigingen verschillende voordrachten gedaan voor het aanwijzen van gemeentelijke monumenten binnen Gooise Meren. Denk aan de begraafplaats aan de Badlaan in Muiderberg en de Palmkazerne in Bussum. Vanwege nader cultuurhistorisch onderzoek naar een aantal objecten, is de mogelijke aanwijzing als monument in 2020 voorzien.

8.2.2 Erfgoed Gooise Meren

Voor 2019 stond het opstellen van een beleidsnota erfgoed gepland. Daartoe is een begin gemaakt met het evalueren van bestaand beleid en het opstellen van een communicatie- en participatieplan. Daarnaast is in 2019 aan een extern bureau de opdracht verstrekt om de archeologische waarden en verwachtingen voor het hele grondgebied in kaart te brengen en beleidsvoorstellen te doen. Dit onderzoek is in het eerste kwartaal van 2020 gereed.

Vanuit programma 4 wordt gewerkt aan het Omgevingsplan en de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie geeft de ambities van Gooise Meren weer in welke richting we ons willen ontwikkelen. Daarbij gaat het om het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en om de hoofdzaken van het te voeren beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving. Van gemeenten wordt verwacht dat zij de samenhang tussen de diverse aspecten van de leefomgeving aangeven. Voor de belangrijke thema's voor onze leefomgeving zal de Omgevingsvisie tevens afwegingskaders bevatten. Een van die thema's is erfgoed. In plaats van het ontwikkelen van een aparte beleidsnota cultureel erfgoed kiezen we er nu voor om erfgoedbeleid als integraal onderdeel in de Omgevingsvisie op te nemen. Daarvoor is het van belang om op voorhand de kernwaarden en het ontwikkelpotentieel van ons erfgoed vast te leggen in een Ambitiedocument erfgoed. Het gaat hierbij om erfgoed in de fysieke leefomgeving, waarmee dat deel van het cultureel erfgoed wordt bedoeld dat zich richt op (historische) stedenbouwkunde, bouwkunst, tuin- en landschapsarchitectuur, (cultuur)landschap en archeologie.

In 2019 hebben we ook bijgedragen aan de instandhouding van een aantal grote monumenten in onze gemeente door het uitvoeren van onderhoudsmaatregelen en het verstrekken van subsidie.

8.3 Sport

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.3.1 Beweeg- en sportstimulering

We willen dat alle inwoners de mogelijkheid hebben om te bewegen en/of sporten op de manier die bij hem/haar past. Een ieder mag en kan daarbij zijn/haar eigen beweegredenen hebben zoals werken aan een goede gezondheid, het onderdeel laten zijn van je leefstijl of dat je door sporten/bewegen betrokken bent/voelt binnen de samenleving. De gemeente focust de komende jaren op het stimuleren van:

- Jeugdigen (o t/m 18 jaar);
- Mensen die vanwege een barrière amper/niet sporten/bewegen;
- Mensen die (opnieuw) aansluiting zoeken bij de samenleving.

In 2019 hebben we subsidie gegeven voor het opstarten van sportactiviteiten bij lokale sportverenigingen in Gooise Meren voor specifieke doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn rolstoelhockey en volleybal voor nieuwe Nederlanders. Daarnaast hebben we subsidie gegeven voor de organisatie van kleinschalige sportevenementen voor het stimuleren van beweging, kennismaking met sport en ontmoeting tussen inwoners bij de lokale sportverenigingen. Voorbeelden hiervan zijn familie- en vriendtoernooien, jeugdtoernooien, ouder- kindtoernooien etc.

De buurtsportcoaches hebben in 2019 meerdere activiteiten voor de verschillende doelgroepen georganiseerd. Een aantal voorbeelden hiervan zijn sportdagen voor de jeugd, wandel- en fietsclubjes voor senioren, beweegaanbod voor peuters, pleinsport na school voor de jeugd, de diabetes wandel challenge, fitheidstesten, valpreventie, aerobics en zwemlessen voor niet Nederlandse vrouwen en het schoolvoetbal. Om deze activiteiten mogelijk te maken, werken de buurtsportcoaches samen met zorg- en welzijnsinstellingen, het onderwijs en andere partijen. Daarnaast zorgen de buurtsportcoaches ervoor dat het bestaande beweeg- en sportaanbod onder de aandacht is gebracht bij zowel jeugd, als volwassenen en senioren.

8.3.2 Vitale sportorganisaties

De gemeente kiest ervoor om sportverenigingen/sportaanbieders de komende jaren te ondersteunen bij het (door)ontwikkelen naar betrokken en vitale organisaties. Die zich bewust zijn van hun maatschappelijke rol in de samenleving. Denk aan verenigingsondersteuning en het organiseren van kennis- en netwerkbijeenkomsten voor sportaanbieders.

In 2019 zijn we gestart met het lokaal sportakkoord waar vitale sportaanbieders één van de pijlers is. De verwachting is dat er midden 2020 een lokaal sportakkoord van Gooise Meren gepresenteerd kan worden. Verder zijn er in 2019 door de verenigingsondersteuners van Gooise Meren (onderdeel van de buurtsportcoaches) verschillende ondersteuningstrajecten ingezet voor sportverenigingen om vitaal te worden en/of te blijven. Voorbeelden hiervan zijn ontwikkeling van vrijwilligersbeleid, leden werving, financieel gezond zijn, gezonde sportkantines, multifunctioneel inzetten van de sportaccommodatie etc.

8.3.3 Duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur

De gemeente Gooise Meren draagt bij aan duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur. Hierbij moet worden gedacht aan zowel de (sportieve) buitenruimte (o.a. wandel- en fietspaden) als de sportaccommodaties (binnen en buiten). Gooise Meren voert enkele onderzoeken uit om de bestaande

sportinfrastructuur in beeld te brengen, voert capaciteitsberekeningen uit en bekijkt welke mogelijkheden er zijn om haar gemeentelijk vastgoed (waaronder de sportaccommodaties) te verduurzamen.

In 2019 hebben we een extra hockeyveld in Naarden aangelegd zodat meer inwoners kunnen sporten en de sportvelden beter benut worden op het sportpark. Daarmee is een aanzet gegeven voor de verdere optimalisatie van Sportpark Naarden waar ook de voetbal- en rugbyvereniging van gaan profiteren.

Daarnaast is er bij de aanleg van het hockeyveld veld aandacht geweest voor duurzame keuzes, bijvoorbeeld het gebruik van een duurzame waterpomp en LED verlichting.

In 2019 is gestart met een capaciteitsonderzoek van de binnen- en buitensport. We verwachten dat het definitieve rapport in het tweede kwartaal 2020 wordt opgeleverd.

8.3.4 Eenduidige en transparante beleidskeuzes

In 2019 zijn grote stappen gezet in het harmonisatietraject voor de buitensport. Het streven is om in 2020 met een totaal beeld richting raad te gaan voor definitieve besluitvorming. Daarnaast zijn we gestart met een harmonisatietraject voor de binnensport. Dit zal in 2020 verder worden uitgewerkt.

8.4 Spelen en recreëren

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.4.1 Speelplaatsen

Kinderen en jongeren moeten vrij en zelfstandig van de buitenruimte gebruik kunnen maken. Dat is belangrijk voor hun persoonlijke ontwikkeling. We zorgen voor ruimte om te spelen, veilige routes en voorzieningen die tot de verbeelding spreken. Daarvoor hebben wij de speellocaties geïnspecteerd en indien nodig reparaties uitgevoerd aan de speeltoestellen. De zandondergronden en het kunstgras zijn gereinigd evenals de speeltoestellen. Op enkele speellocaties zijn toestellen vervangen of bijgeplaatst.

8.4.2 Bespeelbaarheid Openbare Ruimte

Spelen en bewegen is belangrijk en gebeurt niet alleen op speellocaties met toestellen. Wij zetten in op een buitenruimte die nog veel meer benut wordt om te spelen en bewegen. Daarom zijn wij in 2019 gestart met een onderzoek naar de bespeelbaarheid van de openbare ruimte. Tot slot faciliteren we inwoners om te bewegen in de buitenruimte. Denk aan beweegtuinten binnen de bestaande parken en wandelgebieden. Buurtsportcoaches zijn hiervoor beschikbaar (zie 8.3 sport). In Muiden is door een bewonersinitiatief een jeu de boulesbaan aangelegd

8.4.3 Inclusie

We willen dat iedereen mee doet, inwoners, medewerkers, jong en oud, met of zonder beperking. Eén van de onderwerpen die extra aandacht vraagt, is samen het spelen en het toegankelijk maken van speelplekken. Werken aan samen spelen in een gemeente betekent dus werken en vooral samenwerken, intern en extern op allebei deze gebieden, het fysieke én het sociale domein. Met de resultaten uit de Week van de Toegankelijkheid met als thema 'Vrije tijd' zijn wij aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in de planvorming voor het aanpassen van een speellocatie in Muiden, de daadwerkelijke uitvoering hiervan volgt in 2020.

Beleidsindicatoren

Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie. Onderwijs

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2018 GM	Begroting 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 gemeente n 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving	Toelichting
20.	Niet-wekelijkse sporters	Niet-wekelijkse sporters	CBS, RIVM					Het percentage inwoners dat niet wekelijks	Dit zijn cijfers uit 2016. Deze indicator wordt elke vier jaar onderzocht

N r.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2018 GM	Begroting 2019 GM	Realisatie 2019 GM	Realisatie 2019 gemeente n 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving	Toelichting
								sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners .	met behulp van de gezondheidsmonitor van de GGD. De gezondheidsmonitor 2020 is nog niet gereed.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 (na wijziging)	Realisatie 2019
Lasten				
633 Culturele vorming	1.487	1.566	1.669	1.654
634 Sport	3.016	3.869	3.219	2.994
635 Kunst	888	898	858	892
636 Monumenten en musea	655	562	539	529
637 Recreatie	157	309	220	268
642 Speelvoorzieningen	450	445	441	461
Totaal Lasten	6.652	7.649	6.946	6.798
Baten				
633 Culturele vorming	-6	-13	-13	-1
634 Sport	-478	-1.147	-1.316	-1.190
635 Kunst	-12	0	0	-4
636 Monumenten en musea	-113	-93	-93	-100
637 Recreatie	-12	-9	-9	-10
642 Speelvoorzieningen	-18	0	0	-2
Totaal Baten	-639	-1.262	-1.431	-1.306
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.013	6.387	5.515	5.492
Onttrekkingen				
634 Sport	-168	-164	-410	-399
Gerealiseerd resultaat	5.845	6.223	5.105	5.093

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen Realisatie 2019 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2019		
Onderdeel programma 8	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelastingen</i> Doorbelasting kosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie verschillenanalyse programma 9.	-211	N
<i>Sport</i> De op dit product geraamde storting in de voorziening onderhoud gebouwen is verantwoord op programma 4, (€148k V). De besteding van het budget voor onderhoud van de sportvelden valt lager uit doordat de harmonisatie van het beheer- en tariefstelsel nog niet is ingegaan en er nog niet conform harmonisatie onderhoud wordt uitgevoerd. Echter, in de begrote budgetten is al wel rekening gehouden met de harmonisatie. Daarnaast zijn door omstandigheden rondom personeel een aantal taken in het onderhoud nog niet uitgevoerd (€ 113k V). Verder waren de SPUK inkomsten niet geraamd (€ 50k V), omdat de toekenning SPUK 2019 pas eind oktober 2019 is ontvangen. In vervolg op vastgoed acties in 2018 wordt er verder gegaan met de ontvlechting van de financiële stromen van het vastgoed, om een volledig beeld te krijgen in de baten en lasten kant van het vastgoed in bezit van Gooise Meren. Dit resulteert deze keer in verschuivingen tussen de programma's 4 en 8. Bij sport € 154k nadeel. Per saldo op dit product 157K V	157	V
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	77	V
Totaal voor reserves	23	V
Reserves		
<i>Overige verschillen < € 70.000</i>	11	N

Totaal na reserves	12	V
--------------------	----	---